

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Територіальна громада – це сукупність громадян держави, які проживають у міському чи сільському поселенні, мають спільні колективні інтереси та визначений законодавством правовий статус. Основними ознаками територіальної громади, на думку О. Ю. Мороз, є: спільна територія існування (що може включати проживання, роботу, володіння нерухомим майном); спільні інтереси у вирішенні питань життєдіяльності; соціальна взаємодія в процесі реалізації цих інтересів; психологічна самоідентифікація кожного члена з громадою; спільна комунальна власність; комунальні платежі тощо [1]. Після ухвалення Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (2015 р.), процес децентралізації активувався і по всій території України розпочалось формування об'єднаних територіальних громад (ОТГ) на засадах законності, добровільності, економічної ефективності, державної підтримки, прозорості та відкритості, відповідальності [2].

Варто виділити декілька передумов створення ОТГ: по-перше, існуючий територіальний устрій України відрізняється від інших держав досить великою кількістю невеликих населених пунктів в сільській місцевості, що не відповідає європейським нормам та практикам. В Україні активізувався процес урбанізації, молоде покоління виїжджає в міста чи за межі держави, старе – помирає. Погіршення демографічної ситуації в сільській місцевості негативно впливає і на розвиток сільського господарство, яке є однією із пріоритетних галузей в державі. По-друге, видатки в невеликих територіальних громадах переважно йдуть на управління, у той же час не вистачає коштів на фінансування освіти, культури, охорони здоров'я, а про ЖКГ та інфраструктуру взагалі не йде мова. Як зазначає А. В. Кавунець [3, с.10], європейська практика свідчить, що типова самодостатня територіальна громада – це приблизно 10 тис. мешканців, чого зараз прагнуть в Україні досягнути за рахунок об'єднання територіальних громад.

На сьогодні в Україні утворено 615 ОТГ, з них 36 у Тернопільській області. Фактично, Тернопільська область є лідером у формуванні ОТГ. Зазначимо, що найбільшого розвитку досягнули Байковецька, Шумська, Тербовлянська, Підволочиська, Скалатська, Гусятинська і Великогаївська ОТГ, які в 2016 р. за рахунок об'єднання мали власних коштів більше ніж 10 млн. грн. кожна. Водночас, 2016 р. найменше власних коштів (менше 5 млн.грн.) мали Новосільська, Озерянська,

Лопушненська, Озернянська, Коропецька, Колодненська, Іванівська, Козлівська, Колиндянська, Золотопотіцька, Білобожницька[3].

Варто звернути увагу на особливості розвитку Почаївської ОТГ, в якій 2016 р. власні кошти в порівнянні з 2015 р. зросли в 1,5 рази до 7228,0 тис.грн. [4]. При цьому, населення об'єднаної територіальної громади – 9617 осіб, що значно менше по кількості у порівнянні з іншими успішними ОТГ області. Успіх Почаївської ОТГ пов'язаний, по-перше, із тим, що вона першою затвердила та почала впроваджувати Стратегію розвитку на 2017-2027 роки. Цей документ передбачає переорієнтування місцевої політики на охорону та ощадливе використання місцевих природних ресурсів, впровадження кластерної моделі розвитку місцевої економіки, сприяння росту зайнятості населення в формі віддалених робочих місць. По-друге, це розвиток транспортної інфраструктури між населеними пунктами та вирівнювання соціально-економічних показників сільських і міських територій.

Не меншого розвитку досягнула й Байковецька ОТГ, населення якої становить 6416 осіб, з яких 3746 – громадян працездатного віку [5]. У 2016 р. громада збільшила свої власні ресурси до 31219,1 тис.грн., що у порівнянні з 2015 р. зросли більше ніж в 4 рази [4]. Пріоритетом для Байковецької ОТГ стала освіта (встановлення централізованого опалення в Стегниківській ЗОШ, запровадження безкоштовного харчування для учнів початкових класів, йде робота над тим, щоб у кожному населеному пункті ОТГ були дитячий садок і початкова школа), інфраструктура (капітальний ремонт всіх доріг, освітлення центральних доріг). Водночас, в Байковецькій ОТГ почала працювати поліцейська станція, а в перспективі планується відкриття власної пожежної станції.

Об'єднані громади Тернопільщини демонструють перші позитивні результати децентралізації. Наприклад, Теробовлянська ОТГ взялася за облаштування центрів культури та дозвілля. Їх у громаді планують створити п'ять. Три з них уже функціонують. І це дозволило урізноманітнити життя громади. Центр дозвілля громади створили на базі будинку культури. Він об'єднує дитячий садок, гурткову роботу. У закладі присутній музичний компонент, танцювальний, бібліотечний, комп'ютерний і навіть іграшковий. У закладі працюють вихователі, які наглядають за дітьми. Поки діти граються, батьки можуть піти у бібліотеку, випити кави. Заняття у центрі культури є безкоштовними, зокрема, якщо діти працюють на результат. Наприклад, займаються у гуртках і мають хороші досягнення, вивчають ази комп'ютерної науки тощо. Щодо дозвілля, то розважальні заклади є платними. Однак ціна символічна. Згодом за ці кошти планується покращити їх матеріальний стан: поновити бібліотеку, закупити інвентар.

Отже, сьогодні в контексті територіальних громад слід говорити не про кількісні, а про якісні показники. Потрібно укріпити громади, аби вони відчували і показали позитивні зміни в результаті децентралізації. Одним із таких показників є наповнення бюджету, а також самостійність та фінансова незалежність ОТГ. Другий момент – організація роботи всіх служб та напрямків. У тому числі освіти, культури, медицини, соціального захисту. Багато залежить від команди, яка є у територіальній громаді, від її настрою та бажання працювати для людей. Про це засвідчують успіхи окремих об'єднаних територіальних громад Тернопільської області, які акцент зробили на розвитку освіти, культури, охорону здоров'я, місцевого комунального господарства.

Бібліографія

1. Мороз О. Ю. Територіальна громада: сутність становлення та сучасні українські реалії [Електронний ресурс]/ О. Ю. Мороз // Демократичне врядування : ел. наук. фах. вид. – 2008. – Вип. 2. – Режим доступу : http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik2/fail/Moroz.pdf
2. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
3. Кавунець А.В. Особливості об'єднання територіальних громад в Україні (регіональний аспект) : видання друге, доповнене / А. В. Кавунець, В. В. Дорох., 2016. – 66 с.
4. Децентралізація влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://decentralization.gov.ua>
5. Офіційний сайт Байковецької об'єднаної територіальної громади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bsr1653.gov.ua>

Наталія ХОЛОНІВСЬКА

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ В ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

XXI століття – ера технологій, епоха інформації. На сьогоднішній час, обсяг інформації різко збільшується, виробляється та споживається, що в свою чергу перетворюється на засіб маніпулювання та контролю. Тому будь-яка організація здійснює свою діяльність аналізуючи безперервні потоки інформації створюючи інформаційно-комунікативний простір.

Відповідно на думку вчених інформаційний простір – це історично сформована, забезпечена правовими гарантіями й засобами зв'язку, з